

Foderoptimering

Författare: Leif Göransson Agr. Dr. i Husdjurens utfodring och vård, 2009

Ett första steg i foderoptimeringen är att se över kommande års råvarusituation efter skörd. Förväntad åtgång av olika råvaror beräknas och priser jämförs. Kanske är det mer ekonomiskt att sälja något av de egna spannmålspartierna och köpa in annan spannmål eller komplettera med färdigfoder till någon djurkategori.

Värdering av råvaror

Energi, MJ	Tabellvärde korrigerat till aktuell torrsubstans + deklarerat innehåll i koncentrat och premixer
Råprotein	Analys + deklarerat innehåll i koncentrat och premixer
Aminosyror	Beräknas från analyserat råprotein och koefficienter för smältbarhet från tabell + deklarerat innehåll i koncentrat och premixer
Kalcium och fosfor	Innehåll och koefficienter för smältbart fosfor från tabell + deklarerat innehåll i koncentrat och premixer
Spårämnen och vitaminer	Tabell + deklarerat innehåll i koncentrat och premixer

Det är viktigt att sätta rätt pris på råvarorna och ta hänsyn till torrsubstanshalten. Lufttät lagrad spannmål med 18 % vatten är exempelvis värd 7 % mindre än spannmål med 12 % vatten.

Gränsvärden

Nästa steg i optimeringen är att bestämma vilka min- och maxgränser för näringsvärden och ingredienser som skall användas samt ange relevanta priser för ingående komponenter. Det finns två saker att beakta när man bestämmer min- och maxvärden:

- 1) Avsett näringsvärde i fodret
- 2) Säkerhetsmarginalen

Hur stor säkerhetsmarginal man väljer beror på hur noggrann kontroll man har på ingående råvarors sammansättning, precision i dosering och blandning, aminosyraförlust i blötfoder etc. Noggrann produktionsuppföljning är också ett utmärkt hjälpmedel när man beslutar om hur stora säkerhetsmarginalerna skall vara.

Optimering

Optimeringsprogrammet beräknar varje specificerat foder till lägsta möjliga pris per energienhet. Samtliga näringsämnen anges per MJ vilket gör att man kan låta fodrets innehåll av energi variera inom valda gränser.

Om man jämför optimeringar från konkurrerande företag är det väsentligt att kontrollera att samma näringsvärden för de ingående råvarorna ha använts.